

בקשות

* מתוך ביאור שעוד לא יצא לאור על הסידור של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ:

בכל ברכות הבקשה, בסופה של הברכה, רשאי המתפלל להוסיף בקשות אישיות, כל אחד לפי עניינו והמצטרך לו. למרות שהבקשות הפרטיות הללו אינן חלק מנוסח התפילה הקבוע, הן מבטאות את עיקרה של התפילה – שהאדם עומד מול ה' ומשיח עימו.

ברכת הדעת.

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת, וּמְלַמֵּד לְאֶנוּשׁ בִּינָה. וְחֹנֵן מֵאֲתָךְ חֵכְמָה בִּינָה וְדַעַת. בְּרוּךְ אַתָּה ה', חוֹנֵן הַדַּעַת.

“You graciously bestow knowledge upon man, and teach mortals understanding. Graciously bestow upon us from Yourself wisdom, understanding and knowledge. Blessed are You, Lord, the holy God.”

* מתוך ביאור שעוד לא יצא לאור על הסידור של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ:

ברכת הדעת פותחת בהודאה על מתנת הדעת ויכולת המחשבה, שבהן מתייחד האדם. אחרי דברי השבח, באה בקשה לתוספת בכוחות השכל - יכולת קליטה, הבנה ושיקול דעת נכון (חכמה, בינה ודעת). בקשת הדעת באה בראש סדרת ברכות הבקשה משום שלפני הכל, נדרשות הבנה מול מי עומדים בתפילה ושכל כדי לדעת מה לבקש. אחרי ברכת הדעת באות הבקשות לתשובה ולסליחה, שלוש הבקשות הללו מבטאות בעצם את הרצון להגיע לקשר נכון וראוי יותר עם הקדוש ברוך הוא, רק לאחריהן אנו מבקשים על דברים הנוגעים אלינו.

ברכת התשובה

הַשִּׁיבֵנו אֲבִינוּ לְתוֹרָתְךָ, וְקַרְבֵּנוּ מִלְכֵנוּ לְעִבּוּדְךָ, וְהַחְזִירֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. בְּרוּךְ אַתָּה ה', הַרוֹצֵה בְּתַשׁוּבָה.

“Return us, our Father, to Your Torah and approach us, our King, to Your service, and bring us back in perfect repentance before You. Blessed are You, Lord, who desires repentance.”

* מתוך ביאור שעוד לא יצא לאור על הסידור של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ:

הבקשה לתשובה נובעת מקבלת הדעת - שהיא כעין מצב של התעוררות משינה שאז חוזרת ההכרה המלאה - והמסקנה היא שהדבר הראשון שצריך לבקש עליו הוא התשובה. תשובה איננה תלויה בהכרח במציאותו של חטא קודם לה אלא היא הרצון לחזור ולהיות קרובים אל ה'. רצון זה לעבוד את ה' תלוי אך ורק באדם, כפי שאמרו חכמים: "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" וכך יש להבין את הבקשה כאן לא על עצם התשובה אלא שה' יעזור לנו ויתן לנו את התנאים החיצוניים כדי שנוכל לשוב אליו בלב שלם. בקשת התשובה היא לשלשה ענפים שבכללות מקיפים את כל תחומי החיים: לשוב לתורה - לימודה וקיומה, לעבודת הבורא - בלב ובמעשה ואל הנוכחות האלקית.

ברכת הסליחה

קָלַח לָנוּ אֲבוּנוּ כִּי חָטָאנוּ, מְחַל לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ, כִּי אֵל טוֹב וְסָלַח אֶתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה ה', חַנוּן הַמְרַבֵּה לְסָלוֹחַ.

"Forgive us, our Father, for we have sinned. Forgive us, our King for we have transgressed. For You are a good and forgiving God. Blessed are You Lord, the gracious One who abundantly forgives."

* מתוך ביאור שעוד לא יצא לאור על הסידור של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ:

בקשת הסליחה היא המשכה של התשובה. בשעה שאדם מנסה להתקרב לה', הוא מבין את משמעות החטא – המעכב אותו בדרכו וכן את צד המרידה בה' שיש בחטא, ממילא מגיעה ההרגשה שעליו לבקש סליחה. בקשת הסליחה היא על כל מה שפגמנו - דברים שהיינו צריכים לעשותם ולא עשינו; חטאים שבשגגה ופשעים שבמרידה. ה' בטובו סולח לנו עליהם בכל זמן, גם כאשר אנו חוזרים וחוטאים.

ברכת הגאולה

רְאֵה נָא בְּעֵינֵינוּ וְרִיבֵנוּ וּגְאֹלֵנוּ וּגְאֹלֵנוּ שְׁלֵמָה מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ, כִּי אֵל גּוֹאֵל חֲזַק אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה ה', גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל.

"Behold, please, our affliction, plead our cause, and speedily redeem us, with a complete redemption, for Your Name's sake. For You God, are a mighty Redeemer. Blessed are You, Lord, the Redeemer of Israel."

* מתוך ביאור שעוד לא יצא לאור על הסידור של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ:

סדרת הבקשות הארציות פותחת בבקשת גאולה כללית. יש הרבה צער וסבל בעולם: ייסורי גוף ונפש; כאבים הנובעים מעצם טבעו של העולם ועוולות הנגרמות על-ידי בני אדם; צרות קטנות וגדולות – מהבעיות הגדולות שיש בעולם עד לצערם של ילדים קטנים המתקוטטים זה עם זה. בברכה זו איננו מסתפקים בבקשה לפתרון נקודתי לכל אחת מהבעיות אלא מבקשים פתרון כולל לכל הבעיות: שה' יגאל אותנו ויעשה עולם חדש ומתוקן יותר שאין בו כאב וצער. מבחינה מסויימת, הבקשות הבאות מפרטות את הברכה הזו.

ברכת הרפואה

רְפָאנוּ ה' וְנִרְפָא, הוֹשִׁיעֵנו וְנִוְשָׁעָה, כִּי תִהְלֹתֵנוּ אֶתָּה, וְהֶעֱלָה (אֲרוֹכָה וּמִרְפָּא לְכָל תַּחֲלוּאֵינוּ וְלְכָל מִכְאוּבֵינוּ וְלְכָל מִכּוֹתֵינוּ) רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מִכּוֹתֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ רּוֹפֵא נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אֶתָּה.

כאן אפשר להוסיף תפילה על חולה:

יְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתְּשַׁלַּח מִהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף לְחוֹלָה פְּלוֹנִי בֶן פְּלוֹנִית בְּתוֹךְ שְׂאֵר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', רּוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

“Heal us, Lord, and we will be healed. Save us and we will be saved, for You are our Praise. And bring a cure and healing for all of our ailments, all our pains, and all our wounds for You, God, King, are a faithful and compassionate healer. Blessed are You, Lord, Healer of the sick of His people Israel.”

* מתוך ביאור שעוד לא יצא לאור על הסידור של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ:

הבקשות המפורטות מתחילות בבעיות האנושיות הדחופות והנחוצות ביותר, בריאות ופרנסה. בקשת הרפואה היא על כל סוגי החולי: תחלואי הגוף - מיחושים וכאבים שונים - וייסורי הנפש, על חולים קרובים ועל זרים. חכמים הסבירו שבקשת הרפואה היא השלמה של הגאולה, המחלה היא פגם בתוך המהות של העולם ואילו בריאות היא חזרה של הדברים למצב הנכון והמתוקן.

א-ל מלך רופא נאמן ורחמן.

תפקידה של הרפואה האנושית היא לטפל במחלה – לעצור אותה שלא תזיק, אך גם הרופא הטוב ביותר לא מסוגל להעניק בריאות לאדם. מצד אחר, לא פעם, רופא אנושי, נתון בסתירה בין היותו "נאמן" – הצריך להשתמש גם באמצעים מכאיבים לשם ריפוי, ובין היותו "רחמן" – החס על כאבו של החולה הכרוך בטיפול הרפואי. רק ה' לבדו מסוגל להיות "רופא

נאמן ורחמן" גם יחד, לרפא רפואה בשלמות וברחמנות שלא רק עוצרת את המחלה אלא גם מבריאה את האדם.

ברכת השנים

בָּרַךְ עֲלֵינוּ ה' אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָה לְטוֹבָה. וְתֵן

בְּקִיץ: בְּרָכָה בְּחֹרֶף: טַל וּמָטָר לְבְרָכָה

עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, וְשִׁבְעֵנוּ מִטוֹבָה, (מְטוֹבָה), וּבְרָךְ שְׁנֵתְנוּ כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת לְבְרָכָה, כִּי אֵל טוֹב וּמְטִיב אֶתְהָ וּמְבָרֵךְ הַשָּׁנִים. בְּרוּךְ אַתָּה ה', מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים:

"Bless this year for us, Lord our God, and all its types of produce for good. Grant dew and rain as a blessing/Grant blessing on the face of the earth, and from its goodness satisfy us, blessing our year as the best of years. Blessed are You, Lord, who blesses the years."

* מתוך ביאור שעוד לא יצא לאור על הסידור של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ:

בקשה על הפרנסה. הכלכלה תלויה בברכת השנה, בחקלאות - שיש בה מחזור גידולים שנתי, ובשאר התחומים - משום שהקדוש ברוך הוא קוצב את פרנסתם של בני האדם בכל שנה מחדש. ברכת השנה כוללת בתוכה בקשה על כלל הדברים המתרחשים בשנה הגשמיים והרוחניים: שיהיה בהם שגשוג וגידול, ריבוי והצלחה.

בחורף (מז' במרחשון בארץ ישראל, ומהרביעי בדמצבר בחוץ לארץ, עד יום ראשון של פסח) אומרים: "ותן טל ומטר לברכה", בימות הקיץ אומרים: "ותן ברכה".

כיוון שברכת הפרנסה תלויה בגשם, מוסיפים כאן בקשה על הגשמים והטל שירדו בעונתם - לברכה ולא יגרמו לנזקים. חלק זה של הברכה, שתוכנו זמניו שייכים דווקא לתנאי ארץ ישראל, מדגיש שבעצם חיי עם ישראל – בכל מקום שהוא מצוי בו - קשורים תמיד בארצו שלו.